

Διάφορες ιδιότητες ακολουθιών

$$\text{Ιδ. 1 : } a > 0, \sqrt[n]{a} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 1$$

$$\text{Ιδ. 2 : } \sqrt[n]{n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 1$$

$$\text{Ιδ. 3 : } x_n > 0, x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x \rightsquigarrow \sqrt[k]{x_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \sqrt[k]{x}$$

$$\text{Ιδ. 4 : } P(n) = a_0 n^p + a_1 n^{p-1} + \dots + a_{p-1} n + a_p, \\ Q(n) = b_0 n^q + b_1 n^{q-1} + \dots + a_{q-1} n + a_q$$

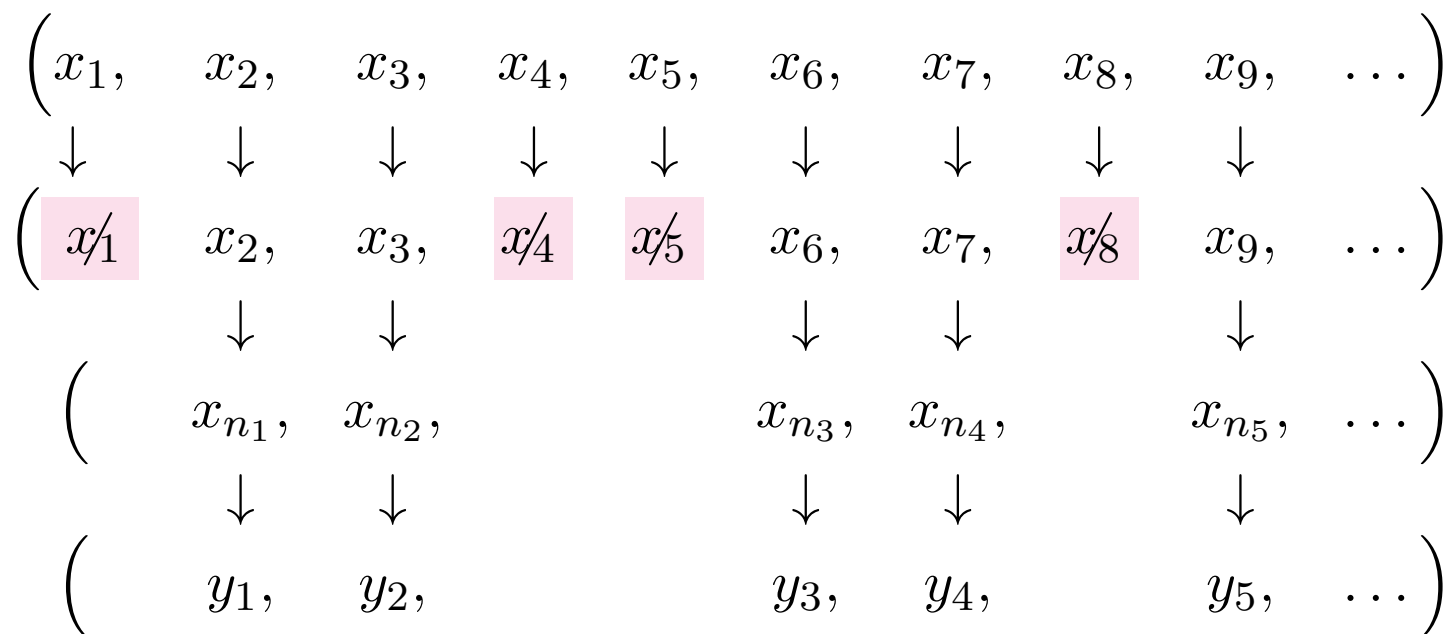
$$\text{Αν } p = q \text{ τότε } \frac{P(n)}{Q(n)} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \frac{a_0}{b_0}$$

$$\text{Αν } p < q \text{ τότε } \frac{P(n)}{Q(n)} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$$

ΥΠΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ

Ορισμός

Μια επιλογή $\{y_k\}_{k \in \mathbb{N}} = \{x_{n_k}\}_{k \in \mathbb{N}}$ από **άπειρους** όρους της ακολουθίας, με $n_1 < n_2 < n_3 < \dots$ ονομάζεται **υπακολουθία** της $\{x_n\}_{n \in \mathbb{N}}$

Σημείωση για τους δείκτες: $k \leq n_k$

Υπακ.1:

x_n συγκλίνει
στο x

$\Leftrightarrow$

κάθε υπακολουθία
 $y_k = x_{n_k}$
συγκλίνει στο x

Παράδειγμα: $\{\sqrt[n]{n} \rightarrow 1\} \rightsquigarrow \{\sqrt[n^2]{n^2} \rightarrow 1\}$

Θεώρημα Bolzano Weierstrass

Κάθε (άνω και κάτω) φραγμένο απειροσύνολο A έχει τουλάχιστον ένα σημείο συσσώρευσης

Υπακ. 2:

Κάθε (άνω και κάτω) φραγμένη ακολουθία έχει τουλάχιστον μια συγκλίνουσα υπακολουθία

ΥΠΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ

Ορισμός

Μια επιλογή $\{y_k\}_{k \in \mathbb{N}} = \{x_{n_k}\}_{k \in \mathbb{N}}$ από **άπειρους** όρους της ακολουθίας, με $n_1 < n_2 < n_3 < \dots$ ονομάζεται **υπακολουθία** της $\{x_n\}_{n \in \mathbb{N}}$

$$\begin{array}{cccccccccc}
 (x_1, & x_2, & x_3, & x_4, & x_5, & x_6, & x_7, & x_8, & x_9, & \dots) \\
 \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow & \\
 (\boxed{x_1}, & x_2, & x_3, & \boxed{x_4}, & \boxed{x_5}, & x_6, & x_7, & \boxed{x_8}, & x_9, & \dots) \\
 & \downarrow & \downarrow & & & \downarrow & \downarrow & & \downarrow & \\
 (& x_{n_1}, & x_{n_2}, & & & x_{n_3}, & x_{n_4}, & & x_{n_5}, & \dots) \\
 & \downarrow & \downarrow & & & \downarrow & \downarrow & & \downarrow & \\
 (& y_1, & y_2, & & & y_3, & y_4, & & y_5, & \dots)
 \end{array}$$

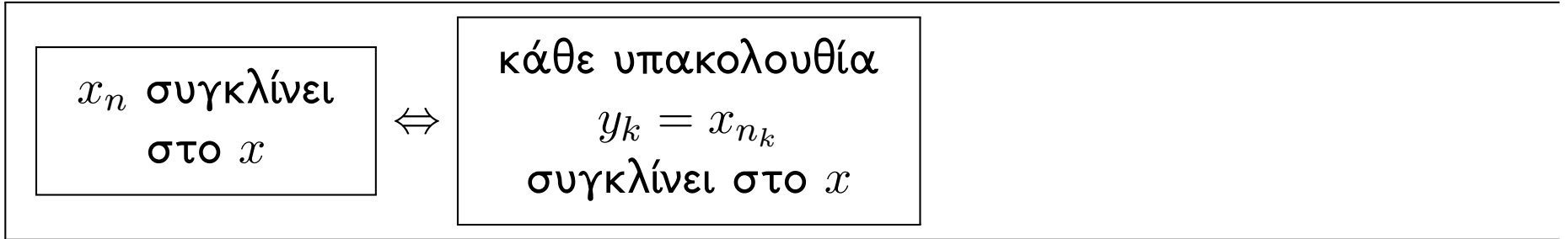
Σημείωση για τους δείκτες: $k \leq n_k$

$$\forall k \in \mathbb{N} \rightsquigarrow \exists m \in \mathbb{N} : \{k \leq m\} \wedge \{n_k \leq m\}$$

$$\forall m \in \mathbb{N} \rightsquigarrow \exists k \in \mathbb{N} : \{m \leq n_k\}$$

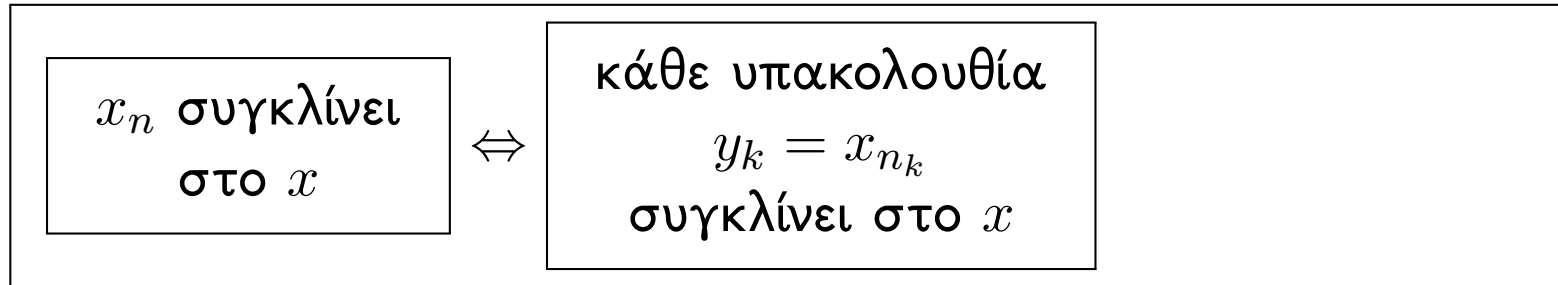
$$\boxed{k \geq m \Rightarrow n_k \geq m}$$

Υπακ.1:

Παράδειγμα: $\{\sqrt[n]{n} \rightarrow 1\} \rightsquigarrow \{\sqrt[n^2]{n^2} \rightarrow 1\}$

Υπακ.1:

Παράδειγμα: $\{\sqrt[n]{n} \rightarrow 1\} \rightsquigarrow \{\sqrt[n^2]{n^2} \rightarrow 1\}$

□ Απόδ:

$$\left\{ x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0, \exists N(\epsilon) > 0 : \\ k > N(\epsilon) \rightsquigarrow |x_k - x| < \epsilon \end{array} \right\}$$

Επειδή $n_k \geq k > N(\epsilon)$ τότε $|x_{n_k} - x| < \epsilon$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0, \exists N(\epsilon) > 0 : \\ n_k > N(\epsilon) \rightsquigarrow |x_{n_k} - x| < \epsilon \end{array} \right\} \Rightarrow$$

□

Θεώρημα
Bolzano
Weierstrass

Κάθε (άνω και κάτω) φραγμένο απειροσύνολο A έχει τουλάχιστον ένα σημείο συσσώρευσης

Υπ. 2

Κάθε (άνω και κάτω) φραγμένη ακολουθία έχει τουλάχιστον μια συγκλίνουσα υπακολουθία

□ Απόδ:

- ▶ Αν η ακολουθία έχει μια απειρία από σταθερούς όρους τότε διαλέγουμε την υπακολουθία από τους σταθερούς όρους και είναι συγκλίνουσα
- ▶ αν η ακολουθία έχει άπειρους μη ίσους όρους τότε έχουμε ένα φραγμένο απειροσύνολο $\Rightarrow$ υπάρχει ένα σημείο συσσώρευσης $x \Rightarrow$

$$\exists n \in \mathbb{N}, \exists x_{k_n} : x - \frac{1}{n} < x_{k_n} < x + \frac{1}{n}$$

Αρα $x_{k_n} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x$.

□

ΜΟΝΟΤΟΝΕΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ

x_n είναι αύξουσα ακολουθία $\Leftrightarrow x_n \leq x_{n+1}$

x_n είναι φθίνουσα ακολουθία $\Leftrightarrow x_n \geq x_{n+1}$

x_n είναι x_n είναι μονότονη ακολουθία $\Leftrightarrow$ φθίνουσα ή αύξουσα ακολουθία

Μον. 1α

x_n είναι αύξουσα και φραγμένη ακολουθία $\Rightarrow x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \sup\{x_k\}_{k \in \mathbb{N}}$

□ Απόδ: Έχουμε $x_n \leq x_{n+1} \leq K$. Υπάρχουν δύο περιπτώσεις, είτε υπάρχει κάποιος δείκτης ℓ τέτοιος ώστε για κάθε $n \geq \ell \rightsquigarrow x_n = L \in \mathbb{R}$, στην περίπτωση αυτή

$$L = \lim_{k \rightarrow \infty} x_k = \max\{x_1, x_2, \dots, x_m\}$$

είτε η ακολουθία έχει απειρους διαφορετικούς όρους. Εστω $\mathbb{R} \ni M = \sup\{x_k\}_{k \in \mathbb{N}}$ (υπάρχει το M λόγω του αξιώματος III του συνόλου $\mathbb{R}$!) τότε από τον ορισμό του $\sup$

$$\forall \epsilon > 0, \exists k \in \mathbb{N} : m - \epsilon < x_k \leq m$$

$$x_n \text{ αύξουσα} \Rightarrow \forall n > k \rightsquigarrow x_k \leq x_n \leq m < m + \epsilon \Rightarrow$$

Επομένως

$$\forall \epsilon > 0, \exists k = N(\epsilon) : n > N(\epsilon) \rightsquigarrow m - \epsilon < x_n < m + \epsilon$$

άρα $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} m$

□

Μον. 1β

x_n είναι φθίνουσα και φραγμένη ακολουθία $\Rightarrow x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \inf\{x_m\}_{m \in \mathbb{N}}$

Μον. 2

x_n είναι μονότονη ακολουθία και έχει μια συγκλίνουσα υπακολουθία

$\lim_{k \rightarrow \infty} x_{n_k} = x \Rightarrow$ η ακολουθία x_n συγκλίνει στο ίδιο όριο δηλ $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x$

Απόδειξη.

Η υπακολουθία x_{n_k} είναι μια μονότονη (πχ αύξουσα) ακολουθία, επομένως $x = \sup_{k \in \mathbb{N}} \{x_{n_k}\}$. Το x είναι επίσης supremum της

υπαακολουθίας x_{n_k} (βλ. Μον. 1α). Θέτουμε $A = \{x_{n_k}, k \in \mathbb{N}\}$ και $B = \{x_n, n \in \mathbb{N}\}$, $\forall z \in A \rightsquigarrow z \in B$ επομένως $x \leq \sup B$ δηλαδή $x = \sup A \leq \sup B$. Αν $\sup A < \sup B \rightsquigarrow \exists \ell : x_\ell > x$ αλλά τότε υπάρχει κάποιος m έτσι ώστε $x_{n_m} \geq x_\ell > x$ πράγμα άτοπο. Οπότε $\sup A = \sup B$. □

ΜΟΝΟΤΟΝΕΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ

x_n είναι αύξουσα ακολουθία $\Leftrightarrow x_n \leq x_{n+1}$

x_n είναι φθίνουσα ακολουθία $\Leftrightarrow x_n \geq x_{n+1}$

x_n είναι μονότονη ακολουθία $\Leftrightarrow$ φθίνουσα ή αύξουσα ακολουθία

Μον. 1α: x_n είναι αύξουσα και φραγμένη ακολουθία $\Rightarrow$
$$x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \sup\{x_k\}_{k \in \mathbb{N}}$$

Μον. 1β: x_n είναι φθίνουσα και φραγμένη ακολουθία $\Rightarrow$
$$x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \inf\{x_m\}_{m \in \mathbb{N}}$$

Μον. 2: x_n είναι μονότονη ακολουθία και έχει μια συγκλίνουσα υπακολουθία $\lim_{k \rightarrow \infty} x_{n_k} = x \Rightarrow$ η ακολουθία x_n συγκλίνει στο ίδιο όριο δηλ $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x$

► Ορ. $x_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$

$$\begin{aligned} x_n &= \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = \sum_{\ell=0}^n \binom{n}{\ell} \frac{1}{n^\ell} = 1 + \frac{n}{n} + \frac{n(n-1)}{2!n^2} + \frac{n(n-1)(n-2)}{3!n^3} + \dots + \frac{1}{n^n} \\ &= \sum_{\ell=0}^n \frac{n(n-1)(n-2)\dots(n-\ell+1)}{\ell! n^\ell} = \sum_{\ell=0}^n \frac{1}{\ell!} \left(1 - \frac{1}{n}\right) \left(1 - \frac{2}{n}\right) \left(1 - \frac{3}{n}\right) \dots \left(1 - \frac{\ell-1}{n}\right) \end{aligned}$$

► $x_{n+1} > x_n \rightsquigarrow$ αύξουσα ακολουθία

$$\begin{aligned} x_{n+1} &= \sum_{\ell=0}^{n+1} \frac{1}{\ell!} \left(1 - \frac{1}{n+1}\right) \left(1 - \frac{2}{n+1}\right) \left(1 - \frac{3}{n+1}\right) \dots \left(1 - \frac{\ell-1}{n+1}\right) \\ &= \sum_{\ell=0}^n \frac{1}{\ell!} \left(1 - \frac{1}{n+1}\right) \left(1 - \frac{2}{n+1}\right) \left(1 - \frac{3}{n+1}\right) \dots \left(1 - \frac{\ell-1}{n+1}\right) + \\ &\quad + \frac{1}{(n+1)^{n+1}} \\ &\quad \left(1 - \frac{k}{n+1}\right) > \left(1 - \frac{k}{n}\right) \rightsquigarrow x_{n+1} > x_n \end{aligned}$$

► Ορ. $y_n = \sum_{\ell=0}^n \frac{1}{\ell!}$

► $y_{n+1} > y_n \rightsquigarrow$ αύξουσα ακολουθία

- ▶ $x_n \leq y_n$
- ▶ y_n φραγμένη ακολουθία $\rightsquigarrow x_n$ φραγμένη ακολουθία

$$\frac{1}{\ell!} = \frac{1}{2 \cdot 3 \cdot 4 \cdots \ell} \leq \frac{1}{2^{\ell-1}}$$

$$\begin{aligned} x_n < y_n &= 1 + 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3!} + \cdots + \frac{1}{n!} = \\ &= 1 + \left(1 + \frac{1}{2} + \cdots + \frac{1}{2^{n-1}} \right) < \\ &< 1 + \frac{1}{1 - \frac{1}{2}} = 3 \end{aligned}$$

- ▶ $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e$ και $y_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^* \rightsquigarrow e \leq e^*$

$$\gamma_{n,k} = \sum_{\ell=0}^k \frac{1}{\ell!} \left(1 - \frac{1}{n} \right) \left(1 - \frac{2}{n} \right) \left(1 - \frac{3}{n} \right) \cdots \left(1 - \frac{\ell-1}{n} \right)$$

- ▶ $\gamma_{n,k} \leq x_n \leq e \rightsquigarrow \gamma_{n,k} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} y_k \rightsquigarrow$

- ▶ $y_k \leq e \rightsquigarrow \lim_{k \rightarrow \infty} y_k = e^* \leq e$

$$\text{▶ } e = e^* \iff \boxed{\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n} \right)^n = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k!}}$$

$$\blacktriangleright 1 \geq \left(1 - \frac{1}{n^2}\right)^n \geq 1 - n \frac{1}{n^2} \rightsquigarrow \left(1 - \frac{1}{n^2}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 1$$

$$\blacktriangleright \left(1 - \frac{1}{n}\right)^n = \frac{\left(1 - \frac{1}{n^2}\right)^n}{\left(1 + \frac{1}{n}\right)^n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^{-1}$$

$$\blacktriangleright k \in \mathbb{N} \rightsquigarrow \left(1 + \frac{k}{n}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^k$$

$$\blacktriangleright \left(1 + \frac{k}{\ell n}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^{k/\ell}$$

$$\blacktriangleright \left(1 + \frac{\alpha}{n}\right)^n = e^\alpha = \sup \{e^q, q \in \mathbb{Q}, q \leq \alpha\}, \alpha > 0$$

► Ορ. $x_n = \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n$, $x_{n+1} > x_n \rightsquigarrow$ αύξουσα ακολουθία

► Ορ. $y_n = \sum_{\ell=0}^n \frac{1}{\ell!}$, $y_{n+1} > y_n \rightsquigarrow$ αύξουσα ακολουθία,

► $x_n \leq y_n$

► y_n φραγμένη ακολουθία $\rightsquigarrow$ x_n φραγμένη ακολουθία

► $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e$ και $y_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^* \rightsquigarrow e \leq e^*$

► $\gamma_{n,k} = \sum_{\ell=0}^k \frac{1}{\ell!} \left(1 - \frac{1}{n}\right) \left(1 - \frac{2}{n}\right) \left(1 - \frac{3}{n}\right) \cdots \left(1 - \frac{\ell-1}{n}\right)$

► $\gamma_{n,k} \leq x_n \leq e \rightsquigarrow \gamma_{n,k} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} y_k \rightsquigarrow$

► $y_k \leq e \rightsquigarrow \lim_{k \rightarrow \infty} y_k = e^* \leq e$

► $e = e^* \iff \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{1}{n}\right)^n = \sum_{k=0}^{\infty} \frac{1}{k!}$

$$\blacktriangleright \left(1 - \frac{1}{n}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^{-1}$$

$$\blacktriangleright \left(1 + \frac{k}{n}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^k$$

$$\blacktriangleright \left(1 + \frac{k}{\ell n}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^{k/\ell}$$

$$\blacktriangleright \left(1 + \frac{\alpha}{n}\right)^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} e^\alpha = \sup \{e^q, q \in \mathbb{Q}, q \leq \alpha\}, \alpha > 0$$

ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ CAUCHY

Ορισμός

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \exists N(\epsilon) : \\ \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow |x_n - x_m| < \epsilon \end{array} \right\}$$

$$\left\{ x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x \right\} \Rightarrow \{x_n \text{ Cauchy}\}$$

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \text{ ΚΑΙ } \left\{ x_{n_k} \xrightarrow[k \rightarrow \infty]{} x \right\} \Rightarrow \Rightarrow \left\{ x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x \right\}$$

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Rightarrow \left\{ x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x \right\}$$

Θεώρημα πληρότητας

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Leftrightarrow \left\{ x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x \right\}$$

Θεώρημα πληρότητας

Θεώρημα πληρότητας

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Leftrightarrow \left\{x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x\right\}$$

$$\left\{x_n \text{ **δεν** συγκλίνει}\right\} \Leftrightarrow \left\{x_n \text{ **όχι** Cauchy}\right\}$$

$$\exists \epsilon, \forall N > 0 : \exists n > m > N \rightsquigarrow |x_n - x_m| > \epsilon$$

πχ.

$$x_n = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} \text{ δεν συγκλίνει}$$

$$x_n = 1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{n^2} \text{ συγκλίνει}$$

Συστολή ακολουθίας

Αν $|x_{n+1} - x_n| < k|x_n - x_{n-1}|$ και $k < 1 \iff$ Η x_n είναι **συστολή** $\Rightarrow$
η x_n είναι Cauchy

ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ CAUCHY

Ορισμός

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \exists N(\epsilon) : \\ \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow |x_n - x_m| < \epsilon \end{array} \right\}$$

Πρόταση

$$\left\{ x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x \right\} \Rightarrow \{x_n \text{ Cauchy}\}$$

Απόδειξη.

$$\left\{ x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x \right\} \Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \exists N(\epsilon) > 0 : \\ m > N(\epsilon) \rightsquigarrow |x - x_m| < \epsilon \end{array} \right\} \rightsquigarrow$$
$$n > m \rightsquigarrow |x_n - x| < \epsilon$$

$$|x_n - x_m| \leq |x_n - x| + |x - x_m| < 2\epsilon = \epsilon' \rightsquigarrow$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon' > 0 \exists N'(\epsilon') = N\left(\frac{\epsilon'}{2}\right) : \\ \forall n > m > N'(\epsilon') \rightsquigarrow |x_n - x_m| < \epsilon' \end{array} \right\} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \{x_n \text{ Cauchy}\} \quad \square$$

Λήμμα

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \text{ KAI } \left\{x_{n_k} \xrightarrow[k \rightarrow \infty]{} x\right\} \Rightarrow \\ \Rightarrow \left\{x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x\right\}$$

Απόδειξη.

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \exists N_1(\epsilon) : \\ \forall n > m > N_1(\epsilon) \rightsquigarrow |x_n - x_m| < \epsilon \end{array} \right\}$$

$$\left\{x_{n_k} \xrightarrow[k \rightarrow \infty]{} x\right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \exists N_2(\epsilon) : \\ \forall k > N_2(\epsilon) \rightsquigarrow |x_{n_k} - x| < \epsilon \end{array} \right\}$$

Αν $\epsilon' = 2\epsilon$ και $N'(\epsilon') = \max\{N_1(\epsilon), N_2(\epsilon)\}$ τότε $n > n_k > N'(\epsilon') \rightsquigarrow$

$$|x_n - x| \leq |x_n - x_{n_k}| + |x_{n_k} - x| < 2\epsilon = \epsilon'$$

$$\Rightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon' > 0 \exists N'(\epsilon') > 0 : \\ n > N'(\epsilon') \rightsquigarrow |x - x_n| < \epsilon' \end{array} \right\} \Rightarrow \left\{x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x\right\}$$

□

Πρόταση

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Rightarrow \left\{x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x\right\}$$

Απόδειξη.

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Rightarrow$$

$$\epsilon = 1 \exists n_0 > N(1) : n > n_0 \rightsquigarrow$$

$$|x_n| \leq |x_n - x_{n_0}| + |x_{n_0}| < 1 + |x_{n_0}| \rightsquigarrow$$

x_n τελικά φραγμένη $\rightsquigarrow$ $\exists$ υπακολουθία που συγκλίνει $\rightsquigarrow$ x_n
Bolzano Λήμμα

συγκλίνει. □

ΘΕΩΡΗΜΑ ΠΛΗΡΟΤΗΤΑΣ

$$\{x_n \text{ Cauchy}\} \Leftrightarrow \{x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x\}$$

$$\{x_n \text{ δεν συγκλίνει}\} \Leftrightarrow \{x_n \text{ όχι Cauchy}\}$$

$$\exists \epsilon, \forall N > 0 : \exists n > m > N \rightsquigarrow |x_n - x_m| > \epsilon$$

πχ.

Πρόταση

$$x_n = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \dots + \frac{1}{n} \text{ δεν συγκλίνει}$$

Απόδειξη.

$$x_{2n} - x_n = \frac{1}{n+1} + \frac{1}{n+2} + \dots + \frac{1}{n+n} > \frac{n}{n+n} = \frac{1}{2}$$

□

Πρόταση

$$x_n = 1 + \frac{1}{2^2} + \frac{1}{3^2} + \dots + \frac{1}{n^2} \text{ συγκλίνει}$$

Απόδειξη.

$$\begin{aligned} x_n - x_m &= \frac{1}{(m+1)^2} + \frac{1}{(m+2)^2} + \dots + \frac{1}{n^2} \leq \\ &\leq \frac{1}{m(m+1)} + \frac{1}{(m+1)(m+2)} + \dots + \frac{1}{n(n-1)} = \\ &= \frac{1}{m} - \frac{1}{m+1} + \frac{1}{m+1} - \frac{1}{m+2} + \dots + \frac{1}{n-1} - \frac{1}{n} \\ &= \frac{1}{m} - \frac{1}{n} < \frac{1}{m} \end{aligned}$$

$$\left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \exists N(\epsilon) = \frac{1}{\epsilon} : \\ \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow |x_n - x_m| < \frac{1}{m} < \epsilon \end{array} \right\}$$

□

Πλήρης χώρος $\Leftrightarrow$ **κάθε** ακολουθία
Cauchy συγκλίνει

► Το $\mathbb{R}$ είναι πλήρης χώρος

► Το $\mathbb{Q}$ **δεν** είναι πλήρης χώρος

πχ. Η ακολουθία $x_1 = 2, x_{n+1} = \frac{1}{2} \left(x_n + \frac{2}{x_n} \right)$

$$x_n \in \mathbb{Q} \text{ αλλά } x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} \sqrt{2} \notin \mathbb{Q}$$

Αν γνωρίζουμε μόνο το $\mathbb{Q}$ μπορούμε να πάρουμε το σύνολο ακολουθιών
Cauchy και το σύνολο αυτό είναι ένα ολικά διατεταγμένο πεδίο/σώμα
που κάθε ταυτίζεται με το $\mathbb{R}$.

$\mathbb{R} =$ Cauchy- πλήρωση του $\mathbb{Q}$

Constructive	Axiomatic
<p data-bbox="247 261 663 318">Αξιιώματα Peano</p> <p data-bbox="436 334 478 383">↕</p> <p data-bbox="436 399 478 448">$\mathbb{N}$</p> <p data-bbox="436 464 478 513">⇓</p> <p data-bbox="226 545 684 602">προσθετική ομάδα</p> <p data-bbox="436 618 478 667">⇓</p> <p data-bbox="436 683 478 732">$\mathbb{Z}$</p> <p data-bbox="436 748 478 797">⇓</p> <p data-bbox="218 829 693 951">πολλαπλασιαστική ομάδα</p> <p data-bbox="436 967 478 1016">⇓</p> <p data-bbox="436 1032 478 1081">$\mathbb{Q}$</p> <p data-bbox="436 1097 478 1146">⇓</p> <p data-bbox="239 1179 672 1235">Cauchy- πλήρωση</p> <p data-bbox="436 1252 478 1300">⇓</p> <p data-bbox="436 1317 478 1365">$\mathbb{R}$</p>	<p data-bbox="842 228 1270 285">Αξιιώματα I, II, III</p> <p data-bbox="1031 302 1073 350">↕</p> <p data-bbox="1031 367 1073 415">$\mathbb{R}$</p> <p data-bbox="1031 431 1073 480">⇓</p> <p data-bbox="810 513 1306 634">μέγιστο 1-hereditary σύνολο</p> <p data-bbox="1031 651 1073 699">↕</p> <p data-bbox="1031 716 1073 764">$\mathbb{N}$</p> <p data-bbox="1031 781 1073 829">⇓</p> <p data-bbox="831 862 1285 919">προσθετική ομάδα</p> <p data-bbox="1031 935 1073 984">⇓</p> <p data-bbox="1031 1000 1073 1049">$\mathbb{Z}$</p> <p data-bbox="1031 1065 1073 1114">⇓</p> <p data-bbox="823 1146 1293 1268">πολλαπλασιαστική ομάδα</p> <p data-bbox="1031 1284 1073 1333">⇓</p> <p data-bbox="1031 1349 1073 1398">$\mathbb{Q}$</p>

Πρ. (Stolz)

$$\left. \begin{array}{l} \frac{a_n}{b_n} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} l \\ b_k > 0 \quad \text{και} \quad \sum_{k=1}^n b_k \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} \infty \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} l$$

$$\text{πχ } x_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x \rightsquigarrow \frac{\sum_{k=1}^n x_n}{n} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} x$$
$$\frac{1 + \sqrt{2} + \sqrt[3]{3} + \dots + \sqrt[n]{n}}{n} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 1$$

$$k \in \mathbb{N} \rightsquigarrow \frac{1 + 2^k + 3^k + \dots + n^k}{n^{k+1}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} \frac{1}{k+1}$$

Πρόταση

$$\left| \frac{x_{n+1}}{x_n} \right| \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} l \Rightarrow \sqrt[n]{|x_n|} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} l$$

$$\text{π.χ. } \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{n^5 - 3n^3 + 8} = 1$$

Πρ (Stolz):

$$\left. \begin{array}{l} \frac{a_n}{b_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell \\ b_k > 0 \quad \text{και} \quad \sum_{k=1}^n b_k \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \infty \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell$$

□ Απόδ:

$$\begin{aligned} \frac{a_n}{b_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell &\rightsquigarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \quad \exists N_1(\epsilon) > 0 : \\ k > m > N_1(\epsilon) \rightsquigarrow \ell - \epsilon < \frac{a_k}{b_k} < \ell + \epsilon \end{array} \right\} \\ &\rightsquigarrow (\ell - \epsilon) b_k < a_k < (\ell + \epsilon) b_k \\ &\rightsquigarrow (\ell - \epsilon) \sum_{k=m+1}^n b_k < \sum_{k=m+1}^n a_k < (\ell + \epsilon) \sum_{k=m+1}^n b_k \\ &\rightsquigarrow \sum_{k=1}^m a_k + (\ell - \epsilon) \sum_{k=m+1}^n b_k < \sum_{k=1}^n a_k < \sum_{k=1}^m a_k + (\ell + \epsilon) \sum_{k=m+1}^n b_k \\ &\rightsquigarrow \left\{ \sum_{k=1}^m a_k - (\ell - \epsilon) \sum_{k=1}^m b_k \right\} + (\ell - \epsilon) \sum_{k=1}^n b_k < \sum_{k=1}^n a_k < \left\{ \sum_{k=1}^m a_k - (\ell + \epsilon) \sum_{k=1}^m b_k \right\} + (\ell + \epsilon) \sum_{k=1}^n b_k \\ &\rightsquigarrow \frac{\left\{ \sum_{k=1}^m a_k - (\ell - \epsilon) \sum_{k=1}^m b_k \right\}}{\sum_{k=1}^n b_k} + (\ell - \epsilon) < \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{\sum_{k=1}^n b_k} < \frac{\left\{ \sum_{k=1}^m a_k - (\ell + \epsilon) \sum_{k=1}^m b_k \right\}}{\sum_{k=1}^n b_k} + (\ell + \epsilon) \end{aligned}$$

Για ένα σταθερό $\epsilon > 0$, διαλέγουμε ένα $m = [N_1(\epsilon)] + 1 > N_1(\epsilon)$, που είναι σταθερό (και εξαρτάται από το ϵ). Τότε

$$\begin{aligned} \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left\{ \sum_{k=1}^m a_k - (\ell - \epsilon) \sum_{k=1}^m b_k \right\}}{\sum_{k=1}^n b_k} + (\ell - \epsilon) &\leq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \leq \\ &\leq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\left\{ \sum_{k=1}^m a_k - (\ell + \epsilon) \sum_{k=1}^m b_k \right\}}{\sum_{k=1}^n b_k} + (\ell + \epsilon) \end{aligned}$$

Οι παραστάσεις μεταξύ $\{ \dots \}$ δεν εξαρτώνται από το n τότε επειδή

$\lim_{n \rightarrow \infty} \sum_{k=1}^n b_k = +\infty$ θά έχουμε ότι για το συγκεκριμένο ϵ

$$(\ell - \epsilon) \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \leq (\ell + \epsilon)$$

Επομένως $\frac{\sum_{k=1}^n a_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell$

□

Πρ:

$$\left| \frac{x_{n+1}}{x_n} \right| \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell \Rightarrow \sqrt[n]{|x_n|} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell$$

□ Απόδ:

$$\frac{|x_{n+1}|}{|x_n|} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell \rightsquigarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0 \quad \exists N_1(\epsilon) > 0 : \\ m > N_1(\epsilon) \rightsquigarrow \ell - \epsilon < \frac{|x_{m+1}|}{|x_m|} < \ell + \epsilon \end{array} \right\}$$

$$\rightsquigarrow (\ell - \epsilon) |x_m| < |x_{m+1}| < (\ell + \epsilon) |x_m|$$

$$\rightsquigarrow (\ell - \epsilon)^k |x_m| < |x_{m+k}| < (\ell + \epsilon)^k |x_m|$$

$$\rightsquigarrow (\ell - \epsilon)^{m+k} \frac{|x_m|}{(\ell - \epsilon)^m} < |x_{m+k}| < (\ell + \epsilon)^{m+k} \frac{|x_m|}{(\ell + \epsilon)^m}$$

Για $n = m + k > m$ έχουμε

$$\rightsquigarrow (\ell - \epsilon)^n \frac{|x_m|}{(\ell - \epsilon)^m} < |x_n| < (\ell + \epsilon)^n \frac{|x_m|}{(\ell + \epsilon)^m}$$

$$\rightsquigarrow (\ell - \epsilon) \sqrt[n]{\frac{|x_m|}{(\ell - \epsilon)^m}} < \sqrt[n]{|x_n|} < (\ell + \epsilon) \sqrt[n]{\frac{|x_m|}{(\ell + \epsilon)^m}}$$

$$\rightsquigarrow (\ell - \epsilon) \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{|x_m|}{(\ell - \epsilon)^m}} \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|x_n|} \leq (\ell + \epsilon) \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{\frac{|x_m|}{(\ell + \epsilon)^m}}$$

$$\rightsquigarrow (\ell - \epsilon) \leq \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|x_n|} \leq (\ell + \epsilon)$$

Επομένως $\sqrt[n]{|x_n|} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell$

□

ΑΠΟΚΛΙΝΟΥΣΕΣ ΑΚΟΛΟΥΘΙΕΣ

Ορισμός

$$\left\{ x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \infty \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall R > 0, \exists N(R) > 0 : \\ n > N(R) \rightsquigarrow x_n > R \end{array} \right\}$$

Κάθε αύξουσα μη φραγμένη ακολουθία αποκλίνει

$$x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} +\infty \rightsquigarrow \frac{1}{x_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$$

Ορισμός

$$\left\{ x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} -\infty \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall R > 0, \exists N(R) > 0 : \\ n > N(R) \rightsquigarrow x_n < -R \end{array} \right\}$$

Κάθε φθίνουσα μη φραγμένη ακολουθία αποκλίνει

- 1 x_n συγκλίνει $\Leftrightarrow x_n$ είναι ακολουθία Cauchy
- 2 $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \Rightarrow \{x_n\}_{n \in \mathbb{N}}$ φραγμένη $\Leftrightarrow \exists C > 0 : \forall n \rightsquigarrow |x_n| < C$
- 3 $|a| < 1 \Rightarrow a^n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$
- 4 (Συστολή) $x_n \neq 0, \left| \frac{x_{n+1}}{x_n} \right| \xrightarrow{n \rightarrow \infty} k < 1 \rightsquigarrow x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$
- 5 $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x \Rightarrow$ Κάθε υπακολουθία x_{n_k} συγκλίνει στο x
- 6 (Bolzano-Weierstrass): Κάθε (άνω και κάτω) φραγμένη ακολουθία έχει τουλάχιστον μια συγκλίνουσα υπακολουθία
- 7 x_n είναι αύξουσα και φραγμένη ακολουθία $\Rightarrow x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \sup\{x_k\}_{k \in \mathbb{N}}$
- 8 x_n είναι μονότονη ακολουθία και έχει μια συγκλίνουσα υπακολουθία $\lim_{k \rightarrow \infty} x_{n_k} = x \Rightarrow$ η ακολουθία x_n συγκλίνει στο ίδιο όριο δηλ $x_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} x$
- 9 $\lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{x}{n}\right)^n = e^x = \sum_{\ell=0}^{\infty} \frac{x^\ell}{\ell!}$
- 10 (Stolz): $\left\{ \begin{array}{l} \frac{a_n}{b_n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell \\ b_k > 0 \text{ και } \sum_{k=1}^n b_k \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \infty \end{array} \right\} \Rightarrow \frac{\sum_{k=1}^n a_k}{\sum_{k=1}^n b_k} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell$
- 11 $\left| \frac{x_{n+1}}{x_n} \right| \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell \Rightarrow \sqrt[n]{|x_n|} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \ell$

ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΣΕΙΡΑΣ

Ορισμός

$$S_n = \sum_{k=1}^n a_k \text{ “μερικό” άθροισμα,}$$

$$\text{Αν } S_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} S \text{ τότε “συγκλίνει απλά η σειρά” } S \equiv \sum_{k=1}^{\infty} a_k \Leftrightarrow \eta$$

ακολουθία S_N είναι Cauchy

$$\Leftrightarrow \forall \epsilon > 0 \exists N(\epsilon) : \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow |S_n - S_m| = \left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| < \epsilon$$

Πρόταση

$$\text{συγκλίνει απλά η σειρά } \sum_{n=1}^{\infty} a_n \Rightarrow a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$$

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Αν $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ τότε **ΔΕΝ ΣΥΓΚΛΙΝΕΙ ΠΑΝΤΑ** η σειρά $\sum_n a_n$

$$\text{πχ. } a_n = \frac{1}{n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0 \text{ αλλά } \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = \infty$$

Ορισμός

“συγκλίνει απόλυτα η σειρά” $\Leftrightarrow$ συγκλίνει η σειρά των απόλυτων τιμών

$$\sum_{k=1}^{\infty} |a_k|$$

Πρόταση

Απόλυτη σύγκλιση σειράς $\Rightarrow$ Απλή σύγκλιση σειράς

Κριτήριο Σύγκρισης (Comparison test)

$$|b_n| \leq a_n, \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ συγκλίνει} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n \text{ συγκλίνει}$$

Πρόταση

$$0 \leq a_n \leq b_n, \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \infty \text{ αποκλίνει} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n = \infty \text{ αποκλίνει}$$

Κριτήριο των λόγων (Ratio test)

Η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$

① συγκλίνει απόλυτα αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| < 1$

② αποκλίνει αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| > 1$

③ δεν μπορούμε να αποφασίσουμε αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = 1$

Κριτήριο των ριζών (Root test)

Η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$

① συγκλίνει απόλυτα αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} < 1$

② αποκλίνει αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} > 1$

③ δεν μπορούμε να αποφασίσουμε αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} = 1$

Λόγος ακολουθιών

a_n και b_n θετικές ακολουθίες. Αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = \ell \neq 0$ τότε

$$\sum_{n=1}^{\infty} b_n \text{ υπάρχει} \Leftrightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ υπάρχει}$$

Μηδενικός Λόγος ακολουθιών

a_n και b_n θετικές ακολουθίες. Αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{a_n}{b_n} = 0$ τότε

$$\sum_{n=1}^{\infty} b_n \text{ υπάρχει} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ υπάρχει}$$

Κριτήριο συμπύκνωσης (Condensation test)

Αν $0 < a_{n+1} < a_n$ φθίνουσα θετική ακολουθία τότε:

$$\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ υπάρχει} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \sum_{k=1}^{\infty} 2^k a_{2^k} \text{ υπάρχει} \right\}$$

Παραδείγματα:

$$p > 1 \rightsquigarrow \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^p} < \infty$$

$$p > 1 \rightsquigarrow \sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{n(\ln n)^p} < \infty$$

Κριτήριο σύγκλισης εναλλασσομένης σειράς (Alternating Series Test)

Αν $0 < a_{n+1} < a_n$ φθίνουσα θετική ακολουθία και $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ τότε:

$$\Rightarrow \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} a_n \text{ υπάρχει} \right\}$$

Αναδιάταξη των Φυσικών αριθμών

$$(1, 2, \dots, k, \dots) \xrightarrow{\sigma} (\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_k, \dots)$$

$$\forall \sigma_k \exists n_k \in \mathbb{N} : \max \{ \sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_k \} < n_k$$

Αναδιάταξη ακολουθίας $b_m = a_{\sigma_m}$

Αν η σειρά $\sum_n a_n$ συγκλίνει απόλυτα τότε κάθε αναδιάταξη της σειράς $\sum_n b_n$ συγκλίνει απόλυτα στο ίδιο όριο.

ΔΙΠΛΕΣ ΣΕΙΡΕΣ

$$\begin{array}{ccccccc} a_{11} & & a_{12} & & a_{13} & & a_{14} & \cdots \\ & / & & / & & / & & \cdots \\ a_{21} & & a_{22} & & a_{23} & & a_{24} & \cdots \\ & / & & / & & / & & \cdots \\ a_{31} & & a_{32} & & a_{33} & & a_{34} & \cdots \\ & / & & / & & / & & \cdots \\ a_{41} & & a_{42} & & a_{43} & & a_{44} & \cdots \\ & / & & / & & / & & \cdots \end{array}$$

Ορισμός

$$\sum_{m,n=0}^{\infty} a_{mn} = \ell \text{ συγκλίνει απόλυτα} \Leftrightarrow$$
$$\sum_{m=0}^{\infty} \left(\sum_{n=0}^{\infty} a_{mn} \right) = \ell \text{ συγκλίνει απόλυτα}$$

ΣΥΓΚΛΙΣΗ ΣΕΙΡΑΣ

Ορισμός

$S_n = \sum_{k=1}^n a_k$ “μερικό” άθροισμα,

Αν $S_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} S$ τότε “συγκλίνει απλά η σειρά” $S \equiv \sum_{k=1}^{\infty} a_k \Leftrightarrow$ η

ακολουθία S_N είναι Cauchy

$$\Leftrightarrow \forall \epsilon > 0 \exists N(\epsilon) : \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow |S_n - S_m| = \left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| < \epsilon$$

Πρόταση

συγκλίνει απλά η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n \Rightarrow a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$

Απόδειξη.

συγκλίνει απλά η σειρά $\Leftrightarrow$ η ακολουθία μερικών αθροισμάτων είναι Cauchy $\Rightarrow$

$$\forall \epsilon > 0, \exists N(\epsilon) : \forall n > N(\epsilon) \rightsquigarrow |S_n - S_{n-1}| = |a_n| < \epsilon$$

Επομένως $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ □

ΠΡΟΣΟΧΗ:

Αν $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ τότε **ΔΕΝ ΣΥΓΚΛΙΝΕΙ ΠΑΝΤΑ** η σειρά $\sum_n a_n$

πχ. $a_n = \frac{1}{n} \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ αλλά $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n} = \infty$

Ορισμός

“συγκλίνει απόλυτα η σειρά” $\Leftrightarrow$ συγκλίνει η σειρά των απόλυτων τιμών

$$\sum_{k=1}^{\infty} |a_k|$$

Πρόταση

Απόλυτη σύγκλιση σειράς $\Rightarrow$ Απλή σύγκλιση σειράς

Απόδειξη.

{συγκλίνει απόλυτα η σειρά } $\Leftrightarrow$

$$\left\{ \forall \epsilon > 0, \exists N(\epsilon) : \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow \sum_{k=m+1}^n |a_k| < \epsilon \right\}$$

$$\left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| \leq \sum_{k=m+1}^n |a_k| < \epsilon \rightsquigarrow$$

$$\left\{ \forall \epsilon > 0, \exists N(\epsilon) : \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow \left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| < \epsilon \right\}$$

□

Κριτήριο Σύγκρισης (Comparison test)

$$|b_n| \leq a_n, \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ συγκλίνει} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n \text{ συγκλίνει}$$

Απόδειξη.

$$\begin{aligned} \sum_{n=1}^{\infty} a_n \text{ συγκλίνει} &\rightsquigarrow \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0, \exists N(\epsilon) : \\ \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow \left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| < \epsilon \end{array} \right\} \\ \sum_{k=m+1}^n |b_k| \leq \left| \sum_{k=m+1}^n a_k \right| &\rightsquigarrow \\ \left\{ \begin{array}{l} \forall \epsilon > 0, \exists N(\epsilon) : \\ \forall n > m > N(\epsilon) \rightsquigarrow \sum_{k=m+1}^n |b_k| < \epsilon \end{array} \right\} &\rightsquigarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n \text{ συγκλίνει} \\ &\text{απόλυτα} \end{aligned}$$

□

Πρόταση

$$0 \leq a_n \leq b_n, \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \infty \text{ αποκλίνει} \Rightarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n = \infty \text{ αποκλίνει}$$

Απόδειξη.

$$\begin{aligned} \sum_{n=1}^{\infty} a_n = \infty &\rightsquigarrow \left\{ \forall R > 0, \exists N(R) > 0 : n > N(R) \rightsquigarrow \sum_{k=1}^n a_k > R \right\} \\ \sum_{k=1}^n b_k \geq \sum_{k=1}^n a_k > R &\rightsquigarrow \sum_{n=1}^{\infty} b_n = \infty \end{aligned}$$

□

Κριτήριο των λόγων (Ratio test)

Η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$

- (i) συγκλίνει απόλυτα αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| < 1$
- (ii) αποκλίνει αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| > 1$
- (iii) δεν μπορούμε να αποφασίσουμε αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = 1$

□ Απόδ (i) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = c < 1$ για $\epsilon = \frac{1-c}{2}$, $\exists n_0$:

$$n > n_0 \rightsquigarrow |a_{n+1}| < \left(c + \frac{1-c}{2}\right) |a_n|$$

$$\rightsquigarrow |a_n| < \left(\frac{c+1}{2}\right)^n \frac{|a_{n_0}|}{\left(\frac{c+1}{2}\right)^{n_0}}$$

Επειδή $\frac{c+1}{2} < 1 \rightsquigarrow$ (κριτήριο σύγκρισης) η σειρά $\sum_n |a_n|$ συγκλίνει απόλυτα.

□ Απόδ (ii) $\lim_{n \rightarrow \infty} \left| \frac{a_{n+1}}{a_n} \right| = f > 1$ για $\epsilon = \frac{f-1}{2}$, $\exists n_0$:

$$n > n_0 \rightsquigarrow |a_{n+1}| > \left(f - \frac{f-1}{2}\right) |a_n|$$

$$\rightsquigarrow |a_n| > \left(\frac{f+1}{2}\right)^n \frac{|a_{n_0}|}{\left(\frac{f+1}{2}\right)^{n_0}}$$

Επειδή $\frac{f+1}{2} > 1 \rightsquigarrow$ η ακολουθία a_n δεν είναι μηδενική $\rightsquigarrow$ δεν συγκλίνει η σειρά $\sum_n a_n$

Κριτήριο των ριζών (Root test)

Η σειρά $\sum_{n=1}^{\infty} a_n$

- (i) συγκλίνει απόλυτα αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} < 1$
- (ii) αποκλίνει αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} > 1$
- (iii) δεν μπορούμε να αποφασίσουμε αν $\lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt[n]{|a_n|} = 1$

Κριτήριο συμπύκνωσης (Condensation test)

Αν $0 < a_{n+1} < a_n$ φθίνουσα θετική ακολουθία τότε:

$$\left\{ \sum_{n=1}^{\infty} a_n \right\} \text{ υπάρχει} \Leftrightarrow \left\{ \sum_{k=1}^{\infty} 2^k a_{2^k} \text{ υπάρχει} \right\}$$

Απόδειξη.

$$\begin{aligned} S_{2^{k+1}-1} &= a_1 + \underbrace{(a_2 + a_3)}_{2 \text{ όροι}} + \underbrace{(a_4 + a_5 + a_6 + a_7)}_{4 \text{ όροι}} + \\ &+ \underbrace{(a_8 + a_9 + a_{10} + a_{11} + a_{12} + a_{13} + a_{14} + a_{15})}_{8 \text{ όροι}} \\ &+ \dots + \\ &+ \underbrace{(a_{2^k} + a_{2^k+1} + a_{2^k+2} + \dots + a_{2^{k+1}-1})}_{2^k \text{ όροι}} \leq \\ &\leq a_1 + 2a_2 + 4a_4 + 8a_8 + \dots + 2^k a_{2^k} = T_k \end{aligned}$$

η ακολουθία T_k συγκλίνει $\Rightarrow$ η υπακολουθία $S_{2^{k+1}-1}$ συγκλίνει και η ακολουθία S_n είναι αύξουσα $\rightsquigarrow$ η S_n συγκλίνει.

$$\begin{aligned} \frac{T_k}{2} &= \frac{a_1}{2} + a_2 + 2a_4 + 4a_8 + \dots + 2^{k-1} a_{2^k} \leq \\ &\leq a_1 + a_2 + (a_3 + a_4) + (a_5 + a_6 + a_7 + a_8) + \\ &+ \dots + \\ &+ (a_{2^{k-1}+1} + a_{2^{k-1}+2} + \dots + a_{2^k}) = S_{2^k} \end{aligned}$$

η ακολουθία S_n συγκλίνει και είναι αύξουσα $\Rightarrow$ η υπακολουθία S_{2^k} συγκλίνει $\Rightarrow$ η ακολουθία T_k συγκλίνει. $\square$

πχ $\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{n \ln n}$ δεν συγκλίνει

$\sum_{n=2}^{\infty} \frac{1}{n(\ln n)^2}$ συγκλίνει

$\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^r}$ συγκλίνει για $r > 1$,

δεν συγκλίνει για $r \leq 1$

Κριτήριο σύγκλισης εναλλασσομένης σειράς (Alternating Series Test)

Αν $0 < a_{n+1} < a_n$ φθίνουσα θετική ακολουθία και $a_n \xrightarrow{n \rightarrow \infty} 0$ τότε:

$$\Rightarrow \left\{ \sum_{n=1}^{\infty} (-1)^{n+1} a_n \text{ υπάρχει} \right\}$$

Απόδειξη.

$$S_n = \sum_{k=1}^n (-1)^{k+1} a_k$$

$$S_{m+2} - S_m = (-1)^{m+3} a_{m+2} - (-1)^{m+2} a_{m+1} = (-1)^{m+2} (a_{m+1} - a_{m+2}) \rightsquigarrow$$

$$|S_{m+2} - S_m| = a_{m+1} - a_{m+2} \geq 0$$

$$|S_{m+4} - S_{m+2}| = a_{m+3} - a_{m+4}$$

$$|S_{m+6} - S_{m+4}| = a_{m+5} - a_{m+6}$$

.....

$$|S_{m+2p} - S_{m+2(p-1)}| = a_{m+2p-1} - a_{m+2p}$$

$$|S_{m+2p} - S_m| \leq$$

$$\leq |S_{m+2p} - S_{m+2p-2}| + |S_{m+2p-2} - S_{m+2p-4}| + \dots + |S_{m+2} - S_m|$$

$$|S_{m+2p} - S_m| \leq$$

$$\leq a_{m+2p-1} - a_{m+2p} + a_{m+2p-3} - a_{m+2p-2} + \dots + a_{m+3} - a_{m+4} + a_{m+1} - a_{m+2}$$

$$|S_{m+2p} - S_m| \leq a_{m+1} - a_{m+2p} < a_{m+1}$$

$$|S_{m+2p+1} - S_m| \leq |S_{m+2p+1} - S_{m+2p}| + |S_{m+2p} - S_m| \leq a_{m+2p+1} + a_{m+1} - a_{m+2p} < a_{m+1}$$

$$n > m \rightsquigarrow |S_n - S_m| < a_{m+1}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} a_n = 0 \rightsquigarrow$$

$$\forall \epsilon > 0 \exists N(\epsilon) : m > N(\epsilon) \rightsquigarrow a_{m+1} < a_m < \epsilon$$

$$\rightsquigarrow |S_n - S_m| < \epsilon \rightsquigarrow S_n \text{ Cauchy}$$

□

$$\text{πχ } \sum_n \frac{(-1)^n}{n} \text{ συγκλίνει}$$

$$\sum_n \frac{(-1)^n}{\ln n} \text{ συγκλίνει}$$

$$\sum_n (-1)^n \sin \frac{\pi}{n} \text{ συγκλίνει}$$

Σύγκλιση αναδιατεταγμένης σειράς

Αν η σειρά $\sum_n a_n$ συγκλίνει απόλυτα τότε κάθε αναδιάταξη της σειράς $\sum_n b_n$ συγκλίνει απόλυτα στο ίδιο όριο.

Απόδειξη.

Θεωρούμε την αναδιάταξη των Φυσικών αριθμών:

$$(1, 2, \dots, k, \dots) \xrightarrow{\sigma} (\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_k, \dots)$$

$$\forall \sigma_k \exists n_k \in \mathbb{N} : \max \{\sigma_1, \sigma_2, \dots, \sigma_k\} < n_k$$

Εστω τα μερικά αθροίσματα:

$$S_\ell = |a_1| + |a_2| + \dots + |a_\ell|, \quad T_k = |b_1| + |b_2| + \dots + |b_k|$$

όπου $b_m = a_{\sigma_m}$ επομένως $T_k \leq S_{n_k}$. Η υπακολουθία S_{n_k} συγκλίνει δηλαδή είναι μια ακολουθία Cauchy $\rightsquigarrow$ η ακολουθία T_k είναι μια ακολουθία Cauchy, δηλαδή συγκλίνει. Επειδή έχουν αύξουσες ακολουθίες που συγκλίνουν, τότε το όριο της υπακολουθίας είναι και το όριο της ακολουθίας. Άρα

$$T_k \leq S_{n_k} \rightsquigarrow \lim_{k \rightarrow \infty} T_k \leq \lim_{k \rightarrow \infty} S_{n_k} \rightsquigarrow \sum_n b_n \leq \sum_n a_n$$

Η ακολουθία a_n μια αναδιάταξη της ακολουθίας b_n , επομένως

$$\sum_n a_n \leq \sum_n b_n$$

Άρα οι δύο σειρές συγκλίνουν στο ίδιο όριο. □ □